

Nummer 244, december 2009

Het Infobulletin gaat digitaal

Vandaag ontvangt u het laatste nummer van het Infobulletin oude stijl. Vanaf januari gaat het Infobulletin namelijk digitaal!

Op uw verzoek gaat het Infobulletin (ook) digitaal verschijnen en wel in de vorm van een digitale nieuwsbrief waar u zich via onze te vernieuwen website –www.jeugdzorginlimburg.nl- gratis voor kunt opgeven. De nieuwe website wordt in januari gelanceerd. U vindt op daar naast de vertrouwde informatieve hoofdstukken voortaan ook actuele provinciale en landelijke nieuwsberichten over zaken die gerelateerd zijn aan de jeugdzorg. Als u zich inschrijft voor het digitale Infobulletin informeren wij u maandelijks rechtstreeks en automatisch over deze nieuwtjes, maar ook over andere zaken die voor u van belang zijn. Uit het lezersonderzoek dat wij eerder dit jaar hebben gehouden, blijkt bijvoorbeeld dat veel lezers ook geïnteresseerd zijn in nieuws uit de jeugdzorginstellingen; in het nieuwe Infobulletin reserveren we hiervoor extra ruimte

Meldt u in januari aan voor het digitale Infobulletin en wij houden u graag op de hoogte!

(vervolg op pagina 2)

In dit nummer:

Wachlijsten verder gedaald

7,3 miljoen minder in 2011

Bezuiniging Bureau Jeugdzorg

Leerstoel jeugdzorg Limburg

Coördinatoren Eigen Kracht gezocht

Leren, werken en wonen op één plek

Financieel kader jeugdzorg

Afsprakenkader: eerstelijns

Afsprakenkader: tweedelijns

Afsprakenkader: nazorg

(vervolg van voorpagina)

Overigens blijft –op veler verzoek- de mogelijkheid bestaan om het Infobulletin op papier toegestuurd te krijgen. Met de papieren versie heeft u alle informatie snel en makkelijk bij de hand en hij blijkt het ook goed te doen op leeftafels en informatierekken. De papieren versie krijgt vanaf januari wel een nieuwe frissere ‘look’, passend bij de nieuwe website en het digitale bulletin.

In januari ontvangt u het eerste nummer van ons nieuwe Infobulletin; als u na deze kennismaking besluit om het Infobulletin te willen behouden, hoeft u niets te doen. Ziet u voortaan liever af van het abonnement op de papieren versie, dan kunt u zich hiervoor tot 20 februari 2010 afmelden door een mail te sturen naar mail@servicepuntjz.nl. U ontvangt dan over 2010 geen rekening meer.

Wij hopen dat het Infobulletin-nieuwe-stijl bij u in de smaak valt en dat u vanaf de tweede helft van januari de weg naar onze nieuwe website en nieuwsrubriek regelmatig zult weten te vinden!

Provinciaal Nieuws

Wachlijsten verder gedaald

De wachlijsten in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg in Limburg zijn per 1 december 2009 sterk gedaald. Op dat moment stonden nog zestig kinderen en jongeren langer dan negen weken te wachten op de voor hen geïndiceerde jeugdzorg. Op 1 november 2009 waren dat er nog ruim 140. Gedeputeerde mevrouw Wolfs heeft die cijfers bekend gemaakt. Zij verwacht dat het aantal wachtenden – mogelijk met uitzondering van een aantal wachtenden op pleegzorg – per 1 januari 2010 tot vrijwel nul zal zijn teruggebracht.

Limburg

Bij de Limburgse zorgaanbieders heeft XONAR op 1 december nog 35 wachtenden, Mutsaersstichting 15 en Rubicon Jeugdzorg 10. Het merendeel van de wachtenden heeft intensieve vervangende zorg. Verzilvering van het oorspronkelijke indicatiebesluit heeft echter nog niet plaatsgevonden. Op 14 december jl. heeft XONAR een nieuwe, tijdelijke, residentiële groep geopend, waarin tien op 24-uurs zorg wachtende jeugdigen zijn ondergebracht. Samen met Rubicon Jeugdzorg is een deel van de jeugdigen dat op verzilvering van het indicatiebesluit pleegzorg wacht, in kort verblijf pleeggezinnen ondergebracht. Hierdoor is het aantal wachtenden midden december naar onder de veertig gezakt.

Landelijk

Ook landelijk is het aantal wachtenden op provinciale jeugdzorg op 1 oktober 2009 verder gedaald: ten opzichte van 1 juli 2009 met 25%. Bij op twee na alle provincies (Friesland en Haaglanden, red.) was toen sprake van die daling. Op 1 oktober 2009 wachtten in Nederland nog 3.693 jeugdigen op jeugdzorg. Dat waren er op 1 januari 2009 nog 6.310. Bij de provinciale Advies- en Meldpunten Kindermishandeling wachtten op 1 oktober 2009 nog 77 jeugdigen langer dan vijf dagen op de start van een onderzoek. Bij het AMK Limburg wachtte niemand meer. De maximale doorlooptijd van 75 dagen van binnenkomst aanmelding tot einde onderzoek werd per 1 oktober door acht van de vijftien provincies gerealiseerd. Drenthe (51 dagen) en Limburg (54) scoorden de kortste doorlooptijden.

Lukken

Op grond van de wachlijstcijfers van 1 oktober 2009 heeft de minister voor Jeugd en Gezin de Tweede Kamer laten weten te verwachten “dat het de meeste provincies zal lukken om op 1 januari 2010 de wachlijst te hebben weggewerkt”. Omdat in een aantal provincies de vraag naar jeugdzorg groter is dan geprognosticeerd, is het niet redelijk van deze provincies garanties te verlangen over het volledig wegwerken van wachlijsten, laat de minister voor Jeugd en Gezin weten. Omdat de meldingen bij alle provinciale Advies- en Meldpunten achterblijven bij de prognoses, gaat de minister voor Jeugd en Gezin er bij deze instellingen onvoorwaardelijk vanuit dat de afgesproken prestatie-afspraken worden gehaald.

7,3 miljoen minder in 2011

Het budget voor provinciaal gefinancierde jeugdzorg in Limburg gaat vanaf 1 januari 2011 terug van de huidige 83,5 miljoen naar 76,2 miljoen euro. Dat is een korting van 7,3 miljoen euro. Gedeputeerde mevrouw Wolfs heeft dat onlangs bekend gemaakt. Een bedrag van ruim 22 miljoen euro dat de Provincie Limburg daarnaast nog ontvangt voor de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering, wordt niet door de korting getroffen. Mevrouw Wolfs verwacht dat de Limburgse jeugdzorg vanaf 2012 nog eens met 6 miljoen euro wordt gekort.

Oorzaak

De korting op de Limburgse middelen voor jeugdzorg is een gevolg van het besluit om het landelijk beschikbare budget voor jeugdzorg beter over de provincies te verdelen. Ofschoon de criteria voor herverdeling van het landelijke budget nog niet volledig zijn uitontwikkeld, heeft de minister voor Jeugd en Gezin samen met de provincies besloten met de herverdeling alvast een start te maken op basis van voorlopige criteria die het Sociaal Cultureel Planbureau heeft vastgesteld. De discussie over herverdeling speelt immers al tientallen jaren. In de oorspronkelijke plannen zou de Limburgse jeugdzorg met ruim 22 miljoen euro worden gekort, nu lijkt dat tot een slordige 13 miljoen (7,3 miljoen in 2011 en 6 miljoen in 2012) te kunnen worden 'beperkt'. Over het te korten bedrag in 2012 is formeel overigens nog geen besluit genomen.

Start

Aanvankelijk zou met herverdeling in 2010 worden gestart. De onderhandelingen van de provincies met het ministerie voor Jeugd en Gezin over de budgetten voor de komende jaren duurden zo lang dat een herverdeling in 2010 - op grond van beginselen van behoorlijk bestuur - niet meer kon worden gerealiseerd. Daarom wordt met herverdeling van het landelijk beschikbare bedrag voor jeugdzorg nu in 2011 gestart volgens de formule 50% naar rato van de huidige verdeling en 50% naar rato van het

herverdeelmiddel van het Sociaal Cultureel Planbureau. Dat levert voor de provinciale jeugdzorg in Limburg de eerder genoemde korting van 7,3 miljoen euro op. Naar verwachting volgt de andere 50% vanaf 2012. De Provincie Limburg is de enige van alle provincies en stadsregio's die wordt gekort. Onder andere Noord-Brabant krijgt er vanaf 2011 een bedrag van ongeveer 7 miljoen euro bij.

Overleg

De Provincie Limburg heeft inmiddels met de provinciaal gefinancierde instellingen voor jeugdzorg afgesproken dat uiterlijk 1 april 2010 "redelijkerwijs" duidelijk dient te zijn waar de 7,3 miljoen euro kunnen worden bezuinigd. Zij heeft laten weten criteria te willen vaststellen waarmee de korting kan worden gerealiseerd en adequate, maar 'efficiënte' prijzen voor de zorgproducten kunnen worden gerealiseerd. De criteria dienen zoveel mogelijk geobjectiveerd te kunnen worden en/of gebaseerd te zijn op inmiddels vastgesteld beleid in het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012. In dit kader zal ook rekening worden gehouden met (de fluctuaties in) het aantal gebruikers van jeugdzorg per instelling, aan prijs-kwaliteitsverhoudingen en aan zich wijzigende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van indicatiebesluiten. Ook het voornemen om voor de jeugdzorg tot een provinciaal 'shared service center' te komen, waarin nu nog door iedere instelling apart uitgevoerde ondersteuningsfuncties, worden gebundeld, wordt bij het vaststellen van criteria betrokken. Ook de eerder uitgesproken opvatting dat de Limburgse jeugdzorg ten opzichte van andere, vergelijkbare provincies, te dure – vooral residentiële – zorg realiseert, wordt meegenomen (zie Infobulletin 240).

Bezuiniging Bureau Jeugdzorg?

“Er is geen sprake van bezuinigingen, noch van gedwongen ontslagen bij Bureau Jeugdzorg Limburg. Weliswaar daalt het aantal structurele arbeidsplaatsen met zestien, maar dit wordt veroorzaakt door veranderingen in de vraag naar jeugdzorg en de bereidheid van gemeenten zélf in

jeugdbeleid te investeren. Daarnaast is de Provincie Limburg nog in gesprek met Bureau Jeugdzorg om in 2010 incidenteel bijna tien formatieplaatsen extra te financieren voor specifieke projecten.”

Noodkreet

Dat antwoorden het Limburgse College van Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin op identieke vragen van SP-leden uit het Limburgse Parlement en de Tweede Kamer. De vragen waren gebaseerd op bronnen die aangaven dat de cijfers die Bureau Jeugdzorg Limburg aan de Provincie Limburg verstrekt totaal niet kloppen. Volgens deze ‘bronnen’ moeten tussen de 20 en 25 mensen worden ontslagen. “De mensen van Bureau Jeugdzorg werken zich helemaal uit de naad en krijgen dagelijks te maken met geweld en bedreigingen. De psychische werkdruk is daardoor zeer groot, waardoor mensen voor onbepaalde tijd ziek worden. Over niet al te lange tijd zal dit dramatisch uit de hand lopen”, zo luidde de noodkreet aan de SP-parlementariërs.

Identiek

In hun antwoorden laten het Provinciebestuur van Limburg en de minister voor Jeugd en Gezin weten dat de exploitatiesubsidie aan Bureau Jeugdzorg Limburg in 2010 “tenminste identiek is” aan de hoogte in 2009. Wel vervalt een aantal subsidies omdat hiermee tijdelijke projecten zijn gefinancierd. Nu die projecten zijn afgerond, vervallen ook de tijdelijke formatieplaatsen die ermee waren gemoeid. “Ook ziet het er naar uit dat gemeenten – in het perspectief van de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin – een aantal tijdelijke projectsubsidies bij Bureau Jeugdzorg niet zal verlengen”, zo laat Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin weten. “Tenslotte is sprake van een stabilisatie van het aantal onder toezichtstellingen, waardoor tijdelijk personeel niet meer als gezinsvoogd naar de jeugdbescherming kan doorstromen”.

Verlenging

Dit alles neemt niet weg dat het voor alle medewerkers met een tijdelijk dienstverband en die door Bureau Jeugdzorg geschikt zijn bevonden,

gelukt is het tijdelijke contract of te verlengen of in een structurele aanstelling om te zetten. Ook natuurlijk verloop binnen het personeelsbestand van Bureau Jeugdzorg, biedt deze mogelijkheid. “Van (gedwongen) ontslagen is derhalve geen sprake”, aldus de antwoorden van Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin. De suggestie in de vragen dat jeugdigen “door deze bezuinigingsmaatregel” worden getroffen en dus langer op zorg moeten wachten, is een suggestie die op onjuiste aannames is gebaseerd. Ook van groeiende wachtlijsten bij Bureau Jeugdzorg Limburg is geen sprake, zo blijkt uit de antwoorden.

Wachtlijsten

Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin laten weten dat Bureau Jeugdzorg Limburg bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling géén wachtenden heeft en inmiddels een doorlooptijd heeft gerealiseerd voor het afronden van een onderzoek, die ver onder de afgesproken landelijke norm ligt. Wel kent Bureau Jeugdzorg nog wachtenden ‘in de toegang’. Die moeten in 2010 worden opgelost en wel zodanig dat de tijd tussen aanmelding en eerste gesprek tot vijf dagen wordt bekort (nu nog gemiddeld dertig dagen). Ook de doorlooptijden voor de totstandkoming van een indicatiebesluit moeten korter. De Provincie Limburg is nog met Bureau Jeugdzorg in gesprek “over het beschikbaar stellen van incidentele middelen voor extra tijdelijk personeel, om deze ambitie ook te kunnen realiseren en structureel te borgen”, zo blijkt uit de antwoorden.

Jeugdbescherming

Ook de suggesties die de basis vormen voor vragen over de belasting van gezinsvoogden, zijn op onjuiste aannames gebaseerd. Het klopt dus niet, zo zeggen Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin, dat gezinsvoogden bij Bureau Jeugdzorg Limburg een hogere caseload hebben dan de werkbelasting die is toegestaan. Bureau Jeugdzorg Limburg kende op 1 november 2009 een gemiddelde werkbelasting van 14,9 bij gezinsvoogden, terwijl de landelijke norm 1 : 15 is. Omdat sprake is van een gemiddelde werkbelasting, kan die bij ziekte, verzuim of vertrek van medewerkers of bij ‘pieken’ in het aantal nieuwe ondertoezichtstellingen, echter hoger zijn. “In omvang is die echter beperkt, noch is sprake van een structureel gegeven”.

Gemengd

Gedeputeerde Staten en de minister voor Jeugd en Gezin laten nog weten dat jeugdbeschermers bij Bureau Jeugdzorg een zogenoemde gemengde caseload kennen. Dat wil zeggen dat professionals in de jeugdbescherming, uitvoering (kunnen) geven aan een maatregel van ondertoezichtstelling (met een gemiddelde werkbelasting van 1 : 15 als norm) én aan voogdijmaatregelen (met landelijk een gemiddelde werkbelasting van 1 : 26 als norm, die in Limburg overigens 1 : 20 is). “Dat leidt ertoe dat medewerkers in de jeugdbescherming die beide categorieën jeugdigen begeleiden, een hogere gemiddelde werkbelasting hebben dan de 1 : 15 die alleen voor ondertoezichtstellingen geldt”, zo zeggen het Provinciaal Bestuur van Limburg en de minister voor Jeugd en Gezin.

De antwoorden van Gedeputeerde Staten op vragen van de SP-fractie in het Limburgs Parlement zijn desgewenst te downloaden vanaf www.limburg.nl > Limburgs Parlement > PS- online > Recent geplaatste documenten > 2009-12-08.

Leerstoel jeugdzorg Limburg

De Limburgse gedeputeerde voor jeugdzorg mevrouw Wolfs zal een voortgezet onderzoek uitvoeren “naar de mogelijkheden van het instellen van een bijzonder lectoraat en een bijzondere leerstoel jeugdzorg” bij de Hogeschool Zuyd en de Universiteit van Maastricht. Mevrouw Wolfs deed deze toezegging na vragen van het VVD-lid in het Limburgse Parlement, de heer Aarts. Gedeputeerde mevrouw Wolfs verwacht uiterlijk op 1 juli 2010 te kunnen aangeven “hoe wij (...) er handen en voeten (aan) kunnen geven”.

Eensgezind

Op verzoek van het Limburgs Parlement heeft mevrouw Wolfs “oriënterend onderzoek” laten uitvoeren of het wenselijk is een bijzondere leerstoel respectievelijk bijzonder lectoraat voor jeugdzorg in te stellen. Na het bevragen van de Limburgse

instellingen voor jeugdzorg, de Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht, laat de gedeputeerde weten dat iedereen “over de wenselijkheid een kwaliteitsimpuls aan de jeugdzorg te geven”, eensgezind en positief is. Mevrouw Wolfs laat weten dat de opvattingen van haar gesprekspartners aansluiten bij de ambities uit het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012, waarin gesproken wordt over een provinciaal kenniscentrum dat een bijdrage kan leveren aan innovatie en productontwikkeling in de Limburgse jeugdzorg.

Opdrachten

Uit de oriënterende gesprekken die gevoerd zijn met de Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht komt naar voren dat bijzondere lectoraten en leerstoelen worden ingesteld voor vier á vijf jaar. Er dient sprake te zijn van externe financiering en de omvang van ‘de stoel’ omvat minimaal twee dagen. Aan het instellen van bijzondere lectoraten en leerstoelen zijn concrete opdrachten verbonden. De opdrachten bevatten altijd een (wetenschappelijke) onderzoekscomponent. Bij de feitelijke uitvoering van de (onderzoeks)opdracht(en) is onafhankelijkheid een eerste vereiste. Dat neemt niet weg dat Hogeschool Zuyd en Universiteit Maastricht vinden dat degene die het lectoraat of de leerstoel instelt, baat dient te hebben bij de uitvoering van de opdracht.

Kosten

Aan een bijzonder lectoraat respectievelijk leerstoel is een bijzonder lector of bijzonder hoogleraar verbonden. Bij aanstelling dient de betreffende persoon aan de noodzakelijke kwaliteitsvoorwaarden te voldoen. De betreffende persoon dient onder andere te zijn gepromoveerd en hij of zij dient (wetenschappelijke) publicaties van waarde te hebben geschreven. De Hogeschool Zuyd gaat als het om de kosten gaat uit van een bedrag van 45.000 euro dat per jaar beschikbaar dient te zijn. Universiteit Maastricht gaat uit van een bedrag van 100.000 euro per jaar. Daarnaast dienen financiële middelen te worden gevonden voor onderzoeksbudgetten.

Mondriaan

Gedeputeerde mevrouw Wolfs laat weten ook gesprekken te hebben gevoerd met Mondriaan. Deze organisatie is samen met Universiteit Maastricht in een vergevorderd stadium als het om het instellen

van een bijzondere leerstoel kinder- en jeugdpsychiatrie gaat. Deze leerstoel wordt tenminste voor vijf jaar ingesteld. Ook is een bijzonder hoogleraar gevonden. In de financiering van de bijzondere leerstoel kinder- en jeugdpsychiatrie ontbreekt nog een bedrag van 100.000 euro. De exacte onderzoeksopdracht moet nog worden geformuleerd.

Conclusie

Na de oriënterende gesprekken zegt mevrouw Wolfs te concluderen dat instellingen voor jeugdzorg en (wetenschappelijke) opleidingsinstituten de waarde van het instellen van een bijzonder lectoraat en een bijzondere leerstoel onderschrijven. "Gelijktijdig is sprake van een substantiële meerjarige kostenpost" (minimaal 580.000 euro, red.), zegt zij. "Deze middelen zijn niet beschikbaar". Dit neemt niet weg dat de gedeputeerde het onderzoek naar de mogelijkheden van het instellen van 'een stoel' "meer verdiepend zal voortzetten". De uitgangspunten uit het Beleidskader Jeugdzorg Limburg 2009-2012 worden daarbij als uitgangspunt genomen.

De brief over bijzondere lectoraten en leerstoelen jeugdzorg van gedeputeerde mevrouw Wolfs is desgewenst te downloaden vanaf www.limburg.nl > Limburgs Parlement > PS-online > Statencommissie Sociaal Domein > 20 november > agendapunt 8.2.

Coördinatoren Eigen Kracht gezocht

In juni 2009 heeft BJJ Limburg een beschikking van de provincie ontvangen waarmee ze in staat wordt gesteld om een 20-tal Eigen Kracht conferenties te organiseren in 2009.

De Eigen Kracht Centrale is momenteel bezig om daar in een goede samenwerking met BJJ Limburg invulling aan te geven. De focus van de conferenties lag in het begin vooral op het inzetten van EK conferenties bij de wachtlijsten, maar gaandeweg worden via de casemanagers ook andere families aangemeld waar een conferentie een zinvolle bijdrage zou kunnen leveren bij de oplossing van zorgen.

De conferenties worden georganiseerd door een coördinator. Deze brengt een aantal mensen rondom een persoon of gezin samen, is onafhankelijk, kan goed luisteren en organiseren. De Eigen Kracht Centrale heeft in het zuiden en in het noorden van de provincie de beschikking over voldoende coördinatoren. Maar vooral in de regio Roermond-Venlo is behoefte aan nieuwe mensen. De Eigen Kracht Centrale zoekt mensen met allerlei achtergronden, culturen en beroepen. Het moeten onafhankelijke personen zijn, niet in dienst van of op een andere manier verbonden aan een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie. De Eigen Kracht Centrale leidt mensen intern op voor dit werk.

In januari wordt een aparte informatiebijeenkomst georganiseerd in de regio Roermond-Venlo over het coördinatorschap. Op de website van de stichting Eigen Kracht Centrale is te zien wat het coördinatorschap betekent en hoe de aanmelding en selectie vorm krijgt: zie www.eigen-kracht.nl.

Op de website www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin vindt u ook de folder: EK-Coördinator: iets voor u?

Leren, werken en wonen op één plek

Op 16 november jl. tekende een aantal samenwerkende partners, onder wie XONAR, een intentieovereenkomst voor de ontwikkeling van de zogeheten Foyer Kerkrade. De Foyer is bedoeld voor jongeren die een plek krijgen toegewezen waar ze kunnen wonen, leren en werken. Ook moet de Foyer toegankelijk zijn voor jongeren die een helpende hand nodig hebben bij het doorlopen van een opleiding of het vinden van een baan. De Foyer Kerkrade brengt wonen, leren, werken en ondersteuning samen op één locatie.

De samenwerkende partijen zijn de gemeente Kerkrade, Arcus College, Hogeschool Zuyd, Wonen

Heuvelsteden, het Atriumziekenhuis, Maecon, Bureau Jeugdzorg en XONAR. De foyer is ondergebracht in het ketelhuis op het Atriumterrein in Kerkrade.

Gerichte opleiding

Op dit terrein worden twintig wooneenheden gebouwd voor jongeren in de leeftijd tot 25 jaar, mannen en vrouwen, afkomstig uit de regio. Kerkrade krijgt daarmee een plek waar jongeren samen kunnen wonen en waar ze kansen krijgen op een goede opleiding en –uiteindelijk - op werk. In leerwerkplaatsen en via (snuffel) stages bij aangesloten organisaties doen zij eerste werkervaringen op. In combinatie met een gerichte opleiding groeit de jongere bewoner van de ‘foyer’ door tot een jongere met de nodige kwalificaties voor de arbeidsmarkt. Waar nodig valt de jonge bewoner terug op de steun van een coach.

Gewenste einddoel

Het aanbod moet inzichtelijk zijn voor de bewoners en de stap naar de aanbieder instanties laagdrempelig. Doorlopend bestaat de mogelijkheid van persoonlijk contact met een coach, begeleider of een gespecialiseerd vertegenwoordiger van de organisatie van de aanbieders. Het aanbod wordt afgestemd op de behoefte van een individuele bewoner en vastgelegd in een contract. Hierin wordt niet alleen een programma voor begeleiding en ondersteuning van de betreffende bewoner / de jongere opgenomen. De bewoner committeert zich in dit zelfde contract aan de huisregels en aan de inzet in het ontwikkelingstraject met het gewenste einddoel.

Diverse hulpvragen

In de Foyer woont een grote diversiteit aan jongeren. De bewonersgroep is een magic mix van jongeren die een andere achtergrond hebben, verschillende ontwikkelingspaden belopen en daarmee diverse hulpvragen hebben. De Foyer stelt jongeren in staat om zelfstandig te gaan wonen en eigen keuzen te gaan maken ten aanzien van leren en werken. De scholingsgraad van de jongeren neemt toe, het aantal vroegtijdige schoolverlaters neemt af. Ook krijgen de jongeren een betere positie op de arbeidsmarkt, beschikken ze over betere sociale vaardigheden en is er sprake van een betere integratie en meer kansen voor allochtone jongeren. Jongeren die niet in

aanmerking komen voor reguliere hulpverlening, maar wel behoefte hebben aan ondersteuning, kunnen dat in de Foyer vinden.

Waarom doet de jeugdzorg mee?

Vanuit de jeugdzorg participeert XONAR in de Foyer. De belangrijkste redenen voor XONAR om te participeren zijn, volgens Theo Pustjens van XONAR, onder andere:

- Door betere doorstroming vanuit de jeugdhulpverlening komen meer plekken beschikbaar voor residentiële hulpverlening.
- Jongeren van 16 en 17 jaar, van wie de situatie thuis onhoudbaar is geworden, kunnen onderdak vinden in de Foyer. Dit geldt ook voor 18-plussers die uit de jeugdzorg uitstromen. Aandachtspunt is de financiering. Er zijn nauwelijks middelen voorhanden voor de opvang van deze jongeren behoudens voor de 16- en 17-jarigen met een indicatie jeugdzorg.
- De samenwerking tussen de diverse aanbieders wordt versterkt en het aanbod beter afgestemd. De lijnen tussen de verschillende instanties zijn korter geworden. Efficiëntere en kwalitatief betere hulpverlening moet het gevolg zijn.

Limburgse jeugdzorg in de pers

Volgens *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* van 11 november jl. krijgt de regio Westelijke Mijnstreek definitief een regionaal meldpunt en actieprogramma om het snel groeiende probleem rond loverboys aan te pakken. De proef gaat in januari van start, heeft een doorlooptijd van (minimaal) twee jaar en kost meer dan twee ton. “Als de proef succesvol verloopt, is het de bedoeling dat de nieuwe aanpak en methodiek over heel Limburg wordt uitgerold”, laat de Sittardse wethouder Van Rijswijk weten. Alleen in Westelijke Mijnstreek gaat het jaarlijks naar schatting om ettelijke tientallen slachtoffers, die in de meeste gevallen in de prostitutie of drugshandel terecht komen. “Stuk voor stuk kwetsbare meiden die bovendien vaak niet lekker in hun vel steken. Het is echt de hoogste tijd dat we dit probleem veel steviger en grootschaliger gaan aanpakken”, aldus de heer Van Rijswijk.

Het aantal meldingen van kindermishandeling in Limburg steeg vorig jaar met 4,5% ten opzichte van 2007. Het gaat om 2.038 meldingen bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling. Limburg zit hiermee onder de landelijke stijging van 5%. Dat melden *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* op 16 november jl. Groot verschil met de rest van het land is dat in Limburg veel melders (in 2008 meer dan 50%) uit de privéomgeving van de kinderen komen. Landelijk komt de melder maar in 30% van de gevallen uit de privéomgeving. Hier zijn het vooral leraren en huisartsen die bellen. De meest voorkomende vorm van mishandeling is emotionele of psychische verwaarlozing. In Limburg is dit de conclusie bij 45% van de onderzoeken.

Kindermishandeling moet vaker worden gemeld. Daarom is in Limburg de campagne kindermishandeling gestart. Dat melden *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* op 16 november jl. Dat gebeurde in Heerlen, waar wethouder mevrouw De Wit al folderend liet weten dat kindermishandeling meer is dan fysiek geweld alleen. "Net vertelden mensen mij dat in hun straat een jong kind regelmatig doelloos door de straat loopt. Dat kan verwaarlozing zijn. Ook dat is een vorm van kindermishandeling". Hetzelfde geldt voor ouders die regelmatig ruzie hebben, waardoor het kind boven wakker ligt of nachtmerries heeft. Eind november hebben alle Limburgse huishoudens de folder 'Vermoedt u kindermishandeling' in de bus gekregen.

De gemeente Vaals heeft ouders voor een bijeenkomst uitgenodigd om hun inbreng te kunnen geven voor het nieuwe Centrum voor Jeugd en Gezin. De gemeente wil zo de behoefte onder ouders peilen, zo staat in *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* op 17 november jl. Vaals is de eerste gemeente die een dergelijke bijeenkomst organiseert. De gemeente heeft inmiddels een 'voorloper' van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Dat is gevestigd in de brede school, waar instellingen als de bibliotheek, de jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk en Bureau Jeugdzorg aanwezig zijn. Volgens de Vaalse ambtenaar jeugdbeleid mevrouw Schlosser is daarmee nog geen volwaardig Centrum gerealiseerd. "Nu wordt er nog te vaak ad hoc gehandeld. De instellingen werken onderling nog niet optimaal samen".

De korting die de Limburgse jeugdzorg al een jaar boven het hoofd hangt, valt negen miljoen euro lager uit dan gedacht. Volgens *Dagblad De Limburger*, het *Limburgse Dagblad* en *L1-radio* en *tv* van 21 november jl. maakte de Limburgse gedeputeerde mevrouw Wolfs dat bekend in het Limburgse Parlement. De jeugdzorg in Limburg levert per 1 januari 2011 een bedrag van 7,3 miljoen euro in. Een jaar later komt daar nog eens zes miljoen bij. Eind vorig jaar werd landelijk een nieuwe verdeelsleutel ontwikkeld voor het geld dat naar jeugdzorg gaat. Limburg dreigde daarmee 22,5 miljoen euro te verliezen. Wat de gevolgen van de beperktere korting zijn, is nog niet aan te geven. "Begin volgend jaar beslissen we welke keuzes we maken", aldus mevrouw Wolfs.

Van de vijf consultatiebureaus die de gemeente Leudal nu nog telt, blijft er nog maar één over, aldus *Dagblad De Limburger* op 21 november jl. Het nieuwe consultatiebureau wordt gevestigd in het gebouw waar nu nog de bibliotheek van Heythuysen zit. Naast het consultatiebureau wil de gemeente Leudal in het gebouw ook het Centrum voor Jeugd en Gezin onderbrengen. Ook denkt Leudal aan het huisvesten van het maatschappelijk werk daarin. Alleen met het onderbrengen van alle consultatiebureaus in één gebouw, denkt de gemeente op termijn de kwaliteit van het consultatiewerk te kunnen behouden. In dit kader wijst Leudal op de hoge huisvestingskosten voor de huidige vijf locaties.

Het aantal kinderen dat door de kinderrechter onder toezicht wordt gesteld van Bureau Jeugdzorg is de afgelopen jaren in Limburg sterk toegenomen. Dat melden *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* op 25 november jl. In Zuid-Limburg loopt het aantal op van 1530 in 2003 naar verwachting 2300 over heel 2009, zo meldt de rechtbank in Maastricht. In Noord- en Midden-Limburg stijgt het aantal van 977 in 2003 tot circa 1700 dit jaar, verwacht de rechtbank in Roermond. Volgens de heer Van der Straat van Bureau Jeugdzorg Limburg grijpen hulpverleners voor de veiligheid van het kind sneller in dan voorheen. "Dat moet je ook zien in het licht van een bredere maatschappelijke context, waarin een sterkere roep is ontstaan om ingrijpen en bescherming van kinderen". De heer Van der Straat verwacht dat het aantal ondertoezichtstellingen komend jaar stabiliseert.

In een achtergrondartikel gaan *Dagblad De Limburger* en het *Limburgs Dagblad* op 26 november jl. in op 'de stand van zaken' bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin in de regio Parkstad. Hierbij willen de gemeenten in Parkstad onderling gaan samenwerken. Volgens het artikel zoekt de gemeente Brunssum op dit moment nog naar een geschikte locatie. De gemeente Landgraaf realiseert het Centrum eind 2011 in de nieuwbouw van zorginstelling De Dormig. Daarop vooruitlopend heeft Landgraaf inmiddels het Steunpunt Opvoeding ingericht. "Dat is handig", zegt wethouder mevrouw Kamps. "Want daardoor hebben we al ervaring en een netwerk kunnen opbouwen. Maar dat wil niet zeggen dat we stil kunnen zitten". Als eerste in Parkstad heeft de gemeente Heerlen in Hoensbroek sinds juni dit jaar een Centrum voor Jeugd en Gezin.

De gemeente Beek krijgt een Centrum voor Jeugd en Gezin, dat wordt gevestigd aan de Van Sonsbeecklaan. Dit komt in het huidige Maatschappelijk Medisch Centrum. Dat staat op 27 november in *Dagblad De Limburger*. Het is de verwachting dat het centrum, waar ouders maar ook jongeren zelf terecht kunnen voor allerlei vragen, de deuren in januari of februari kan openen. In het gebouw komen straks allerlei pedagogisch medewerkers die antwoord kunnen geven op de meest uiteenlopende opvoedkundige vragen of mensen direct kunnen doorsturen naar een andere instantie. Rond de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin zullen alle gemeenten in Westelijke Mijnstreek hun krachten bundelen. Om dat symbolisch te onderstrepen, zal bij de opening van het tweede Centrum voor Jeugd en Gezin in Sittard volgend jaar, in het bijzijn van alle wethouders een lintje worden geknipt voor iedere centrum in de regio.

Financieel kader jeugdzorg

De minister voor Jeugd en Gezin en de provincies hebben overeenstemming bereikt over de financiering en uitvoering van de provinciale jeugdzorg in 2010 en 2011. In het zogenoemde 'Afsprakenkader' heeft de minister het landelijke budget voor de jeugdzorg vastgesteld en de provincies hebben aangegeven welke prestaties zij daarvoor zullen leveren. Met het 'Afsprakenkader' hopen beide overheden "financiële en bestuurlijke rust" in de jeugdzorg te scheppen.

Budget

Rijk en provincies hebben met elkaar afgesproken dat landelijk voor de jeugdzorg in 2010 1.135 miljoen euro beschikbaar is en 1.156 miljoen in 2011 (dat dit laatste bedrag voor een deel op een andere manier over provincies wordt verdeeld met negatieve consequenties voor de provincie Limburg is een ander traject dat los staat van het nu tot stand gekomen 'Afsprakenkader', red.). De minister voor Jeugd en Gezin en de provincies beschouwen het 'Afsprakenkader' als een belangrijke overeenkomst, omdat het jeugdzorgbudget – ondanks de huidige financieel-economische omstandigheden – voor twee jaar (inclusief een bescheiden groei) is gegarandeerd. Omdat de vraag naar jeugdzorg naar verwachting hoger zal zijn dan het beschikbare budget toestaat, zijn daarnaast afspraken gemaakt hoe de jeugdzorg inhoudelijk anders aan te pakken.

Inhoud

In het 'Afsprakenkader' is inhoudelijk overeengekomen dat aan alle kinderen de zorg wordt geboden die nodig is. Hierbij wordt aan jeugdigen bij wie de veiligheid in het geding is én jeugdigen in crisissituaties direct de noodzakelijke geïndiceerde zorg geboden. Voorts is de inzet dat jeugdigen binnen negen weken worden geholpen. Langer

wachten kan alleen als dat volgens Bureau Jeugdzorg voor de betreffende jeugdige inhoudelijk verantwoord is. Om dit ook te kunnen realiseren moet “de eigen kracht van het gezin en de directe omgeving” worden versterkt. Meer aandacht in het voorveld voor preventie en vroeginterventie leidt tot minder escalatie en complexe hulpvragen. De huidige situatie wordt gekenmerkt door een voortdurende druk naar boven.

Gezinnen

Volgens het ‘Afsprakenkader’ moet de jeugdzorg daarom verbeterd worden “door ons te richten op wat we gezinnen kunnen bieden vóórdat zwaardere professionele hulp nodig is. Dat is in het belang van kinderen en gezinnen en daarbij verlaagt het de druk op de gespecialiseerde jeugdzorg. Alleen door samen te bekijken hoe dat beter kan, los van wie dat moet oppakken of betalen, kan de jeugdzorg zich aanpassen aan de hedendaagse samenleving. Hiervoor moet (ook wettelijk) ruimte worden gemaakt”, zo staat in het ‘Afsprakenkader’. Het document bevat nieuwe afspraken die gemeenten en provincies raken en in het verlengde daarvan Bureau Jeugdzorg en de provinciaal gefinancierde zorgaanbieders. Op die afspraken gaan de volgende berichten in.

Het ‘Afsprakenkader over de aanpak en de financiering van de jeugdzorg in 2010 en 2011; een trendbreuk in de jeugdzorg’, is desgewenst te downloaden vanaf www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Afsprakenkader: eerstelijns

Nog in 2010 wordt beoordeeld welke lichte pedagogische problematiek valt onder preventieve zorg en welke ernstige problematiek onder de geïndiceerde jeugdzorg. Een commissie van deskundigen onderzoekt dit in opdracht van alle betrokkenen. Op basis van dit advies wordt een landelijk referentiekader opgesteld, waaraan iedereen zich committeert. Dat zijn rijksoverheid en provincies overeengekomen in het

‘Afsprakenkader’ voor de jeugdzorg 2010-2011. De afspraken dient de groeiende vraag naar geïndiceerde jeugdzorg af te remmen.

Stabiliseren

Met de afspraak en daarbij behorende ondersteunende maatregelen, hopen het ministerie voor Jeugd en Gezin en de provincies de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg tenminste te stabiliseren. Onderdeel van de afspraak is dat de aanpak van netwerkondersteunende methodieken zoals Eigen Kracht Conferenties en Triple P wordt gestimuleerd. Dat geldt ook voor de voort te zetten bijdragen van Bureaus Jeugdzorg aan de functies ‘Consultatie’ en ‘Deskundigheidsbevordering’. Provincies krijgen voorts de mogelijkheid om jeugdzorgbudget beschikbaar te stellen aan gemeenten indien die een lagere instroom in de geïndiceerde jeugdzorg realiseren. Daaraan gaat de afspraak vooraf dat gemeenten de jeugdtaken uit de Wet maatschappelijke ondersteuning “optimaal invullen”.

Ambulant

De minister voor Jeugd en Gezin en de provincies gaan het mogelijk maken dat jeugdzorgaanbieders “door tussenkomst van Bureau Jeugdzorg ambulante jeugdzorg zonder indicatiebesluit leveren”. Hiermee wordt experimenteeruimte gerealiseerd, zodat de ambulante jeugdzorg in samenhang kan worden gebracht met lichtere vormen van pedagogische begeleiding uit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Doel hiervan is het ontwikkelen van vernieuwend, laagdrempelig en intersectoraal, ambulant zorgaanbod op het raakvlak van lokale en provinciale jeugdzorg om het beroep op zwaardere vormen van jeugdzorg te beperken. In het verlengde hiervan worden zorgaanbieders in staat gesteld om voor gemeenten – tegen betaling – lichte pedagogische hulp uit te voeren.

Afsprakenkader: tweedelijns

Binnen de tweedelijnszorg voor jeugdigen (d.w.z. geïndiceerde jeugdzorg) hebben de minister voor Jeugd en Gezin en de provincies afspraken

gemaakt die ertoe moeten leiden dat meer jeugdigen sneller en met hetzelfde budget worden geholpen. De financierende provincies krijgen ruimte om de middelen voor de jeugdzorg anders in te zetten. Dat staat in het 'Afsprakenkader'. Het stimuleren van meer pleegzorg daarbinnen is een belangrijk onderwerp

Efficiency

De provincies hebben met de minister voor Jeugd en Gezin afgesproken dat zij een uiterste inspanning doen om bovenop de efficiencyverbetering van gemiddeld 17% die in de afgelopen drie jaar is behaald, over 2010 en 2011 "per jaar nog een verdere efficiencywinst te behalen". De problemen bij de doorstroming van jeugdigen worden aangepakt met de inzet van logistieke deskundigheid en het organiseren van persoonlijke overdracht van cliënten op alle schakelpunten. In dit kader is het van belang dat meer wordt ingezet op het werken met evidence based en practise based methoden. Ook het verkorten van de behandelduur is een uitgangspunt.

Pleegzorg

De verdere ontwikkeling van vormen van pleegzorg blijft een belangrijk uitgangspunt in het jeugdzorgbeleid voor de minister voor Jeugd en Gezin en de provincies. Daarom is afgesproken dat provincies zich inspannen om meer omschakeling van (dure) residentiële zorg naar pleegzorg en gezinshuizen mogelijk te maken. De minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt provincies hierbij door de positie van pleegouders te versterken, de financiële tegemoetkoming voor hen te verhogen en een landelijke campagne voor het vinden van meer geschikte pleegouders te faciliteren. Bij de werving van pleegouders zal meer worden uitgegaan van 'warme' wervingsmethoden.

Afsprakenkader: nazorg

Kinderen en jongeren die niet langer geïndiceerde jeugdzorg nodig hebben, maar wel nog op vormen van lichte ondersteuning zijn aangewezen,

moeten die aansluitend en zonder wachttijd kunnen krijgen. Dat hebben de minister voor Jeugd en Gezin en de provincies met elkaar afgesproken en in het 'Afsprakenkader' vastgelegd. Ze verwachten dat hierdoor de druk op de geïndiceerde jeugdzorg afneemt. In dit kader zal de minister voor Jeugd en Gezin de gemeenten aanspreken op hun verantwoordelijkheden.

Inventarisatie

Ministerie voor Jeugd en Gezin en de provincies hebben afgesproken dat zij de kwalitatieve en kwantitatieve knelpunten inventariseren bij de uitstroom uit de geïndiceerde jeugdzorg. Op basis van de uitkomsten maken zij concrete afspraken over de wijze waarop zij beiden kunnen bijdragen aan het oplossen van de knelpunten. Het ministerie voor Jeugd en Gezin zal zich daarbij vooral richten op de knelpunten bij de uitstroom naar jeugd-ggz en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugdigen (jeugd-ivg), de provincies bij de uitstroom uit de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Voorzover voor het oplossen van de knelpunten inzet van gemeenten nodig is, zal de minister voor Jeugd en Gezin hierover afspraken maken.

Gemeenten

Als de uitkomsten van de inventarisatie daartoe aanleiding geven, zullen provincies concrete afspraken maken met gemeenten over de beschikbaarheid van de noodzakelijke vormen van nazorg in het gemeentelijke veld. Provincies stimuleren in samenspraak met gemeenten dat tussen gemeentelijk en provinciaal gefinancierde instellingen afspraken worden gemaakt over de onderlinge samenwerking bij beëindiging van geïndiceerde jeugdzorg en doorgeleiding naar nazorg in de eerste lijn. In het 'Afsprakenkader' is neergelegd dat als het om vervolgbegeleiding na geïndiceerde jeugdzorg gaat, vooral gekeken moet worden naar voldoende vormen van zelfstandig wonen in combinatie met ondersteuning en begeleiding.

Jeugdzorg wil werk maken van richtlijnontwikkeling

Professionalisering staat hoog op de jeugdzorgagenda. Werken met richtlijnen kan daaraan een belangrijke bijdrage leveren. Cliënten en beroepskrachten vinden het dan ook belangrijk dat er in de jeugdzorg een start gemaakt wordt met richtlijnontwikkeling. Dat is te lezen in het rapport *Contouren van richtlijnontwikkeling jeugdzorg*, waarin het Nederlands Jeugdinstituut verslag doet van het project *Vorbereiding Richtlijnontwikkeling Jeugdzorg*.

Het afgelopen half jaar heeft het Nederlands Jeugdinstituut in samenwerking met en op initiatief van de beroepsverenigingen NVMW, NIP, NVO en PHORZA gewerkt aan de voorbereiding van richtlijnontwikkeling in de jeugdzorg. Hieraan hebben zowel beroepsbeoefenaren en cliënten uit de jeugdzorg als ook wetenschappers meegewerkt. Zij hebben daarbij gebruik gemaakt van de ervaring die in andere sectoren is opgedaan met richtlijnontwikkeling en de invoering van richtlijnen.

Richtlijnen en kwaliteit

Richtlijnen geven aanbevelingen voor het handelen van beroepsbeoefenaren in bepaalde situaties of met bepaalde doelgroepen. Ze kunnen professionals helpen daarbij zorgvuldige afwegingen te maken. Natuurlijk leidt het gebruik van richtlijnen alleen tot kwaliteitsverbetering als er bewust mee gewerkt wordt en er alleen gemotiveerd van afgeweken wordt. Voor een effectieve hulpverlening is het immers vereist dat de professional zoveel mogelijk werkt volgens de principes van 'wat werkt', aansluit bij motivatie, behoeften en wensen van de cliënt en de mogelijkheden van de situatie.

Conclusies

Een belangrijke conclusie uit het project is dat zowel beroepskrachten als cliënten belang en urgentie van richtlijnontwikkeling onderschrijven. Bovendien is er voldoende kennis en bereidheid bij de betrokken partijen in de jeugdzorg om de richtlijnontwikkeling ter

hand te nemen. Er wordt onder meer gedacht aan de ontwikkeling van richtlijnen over uithuisplaatsing, residentiële zorg, hechtingsstoornissen en de zorg voor kinderen met psychiatrische problematiek. Als vervolg op dit traject hebben de beroepsverenigingen een meerjarig programmavoorstel richtlijnontwikkeling in de jeugdzorg ingediend bij het ministerie voor Jeugd en Gezin. De inzet is daarmee begin 2010 van start te gaan.

*Het eindrapport *Contouren van richtlijnontwikkeling jeugdzorg* is te downloaden op www.nji.nl/publicaties óf op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.*

Samenleving verwaarloost de jeugd

De Nederlandse samenleving verwaarloost de jeugd en daarmee de toekomst. Dat is de conclusie van onderzoekers Frits Spangenberg en Martijn Lampert van onderzoeksbureau Motivaction. Ze baseren zich op jarenlang waardenonderzoek onder 22 duizend Nederlanders.

De jongste generatie leeft intens en is gefascineerd door uiterlijk en status. Ze treedt de toekomst met vertrouwen tegemoet en staan positief in het leven. Maar daarnaast zijn de schadelijke gevolgen van een collectieve onverantwoordelijkheid onder jongeren zichtbaar: obesitas, alcoholmisbruik, schooluitval, schulden en publieke agressie. Een leger hulpverleners krijgt deze problemen maar niet onder controle.

Opvoeden complex

Jongeren tussen de 15 en 23 jaar staan centraal in het onderzoek. Het grote verschil met voorgaande generaties is dat steeds meer ouders het 'forever young-ideaal' hebben omarmd. Daardoor lijkt er een taboe te rusten op opvoeden met gezag en wordt het belang van zelfbeheersing en het nemen van verantwoordelijkheid niet goed op jongeren overgedragen. Ouders vinden opvoeden complex.

“Ze willen niet als volwassenen met hun wijsheid en levenservaring jongeren benaderen, maar het vooral tof hebben met hun kinderen. En dat is echt wat anders dan vroeger”, stelt Lampert.

Individualistischer

De onderzoekers concluderen ook dat ouders en Bureau Jeugdzorg, dat de wettelijke taak op het gebied van Jeugdhulpverlening uitvoert, niet veel kunnen uitrichten tegen zaken als schooluitval, schulden, alcoholmisbruik, eetproblemen en agressie. Hedendaagse jongeren zijn individualistisch en vooral gericht op eigen genoegens.

Uit het onderzoek blijkt ook dat Nederlandse jongeren zichzelf oppervlakkig vinden. Ze zijn weinig betrokken bij de samenleving, niet geduldig, niet spaarzaam en niet milieubewust. Bijna de helft heeft geen respect voor gezag, zoals politie en leraren, en kan niet omgaan met tegenslag.

Laagopgeleiden kwetsbaar

De onderzoekers constateren een tweedeling onder de jeugd. Iets meer dan 41 procent is niet voldoende zelfredzaam en onafhankelijk, tegen een ongeveer even grote groep die dat wel is. Vooral laagopgeleide jongeren zijn kwetsbaar.

De onderzoekers vinden dat ouders de regie weer in handen moeten nemen. Scholen moeten stellen waar ze voor staan en wat ze verwachten van leerlingen en ouders.

Anker uitgooien

De samenleving verwacht van de overheid een langetermijnvisie waarin duidelijk wordt wat het aan de komende generatie wil meegeven, aldus de onderzoekers. Ze overhandigden in Den Haag het eerste exemplaar van hun boek *De Grenzeloze Generatie* aan premier Jan Peter Balkenende. Balkenende zei in zijn toespraak blij te zijn met de analyse die is gemaakt. Daarin zit voor hem ook direct het perspectief: “Op allerlei manieren moeten we elkaar respectvol gedrag voorhouden. Anders wordt het helemaal niks. Werken aan waarden vraagt om toewijding en dat is een kwestie van lange adem. De jeugd is misschien wat op drift, maar wij kunnen een anker uitgooien.”

Jeugdzorgprijzen versterken positie migrantenjeugd

Minister Rouvoet heeft 7 december 2009 de Nationale Jeugdzorg Prijzen uitgereikt tijdens het congres Jeugdzorg: Zo! De cliëntenprijs ging naar Hulpmix.nl, een website die grootschalige, laagdrempelige interculturele hulp biedt aan jongeren met uiteenlopende culturele achtergronden. Het project Belang van het kind in het vreemdelingenrecht en -beleid en de interactieve site voor rouwverwerking Verliesrouw.com delen samen de vakprijs.

De Nationale Jeugdzorg Prijzen zijn dit jaar voor de vierde keer uitgereikt. Het thema was Diversiteit & Professionaliteit. “Migrantjongeren scoren op alle leefgebieden slechter dan autochtone jongeren. Als we daar als samenleving geen werk van maken, hebben we een groot probleem. De genomineerde projecten dragen ertoe bij dat alle kinderen alle kansen krijgen,” aldus Minister Rouvoet voor Jeugd en Gezin. Er is een vakprijs en cliëntenprijs, beide bestaan uit een bedrag van 25.000 euro om te investeren in het winnende project of plan.

De vakjury wees dit jaar twee winnaars aan, namelijk:

- Belang van het kind in het vreemdelingenrecht en -beleid van de Rijksuniversiteit Groningen en ingediend door de Amsterdamse Johannes Wier Stichting. In dit project, dat bedoeld is voor juristen, wordt een methode ontwikkeld om risico's in de ontwikkeling van asielzoekers- en vluchtelingenkinderen te onderkennen. Die risico's hebben vaak te maken met de leefomgeving waarin zij opgroeien en zijn van belang bij het nemen van een besluit over de terugkeer van het gezin naar het land van herkomst. Deze methode levert rapportages op die asieladvocaten als processtuk kunnen gebruiken.
- Verliesrouw.com van Stichting De Jutters uit Den Haag is bedoeld voor jongeren van 12 tot 21 jaar met diverse culturele, religieuze en levensbeschouwelijke achtergronden. Het doel is (ernstige) rouwproblematiek te voorkomen door

jongeren die een verlies hebben meegemaakt informatie, ondersteuning en herkenning te bieden die aansluiten bij hun eigen achtergrond. Dat moet gebeuren via een interactieve site over rouw en verlies, inclusief helpdesk en community voor en door jongeren met diverse achtergronden. De belangrijkste vragen worden omgezet in bruikbare informatie en tips voor hulpverleners om een meer adequate begeleiding mogelijk te maken.

De cliëntenjury koos als winnaar:

- Hulpmix.nl van de bureaus jeugdzorg Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland, GGzE, De Bascule, e-hulp.nl en de MOgroep is een project voor jongeren van 12 tot 20 jaar met uiteenlopende culturele achtergronden die problemen hebben en die geen goede aansluiting vinden bij het reguliere hulpaanbod. De website biedt grootschalige, laagdrempelige interculturele hulp via de effectief bewezen methodiek van de Kindertelefoon. Daarnaast traint men (toekomstige) hulpverleners in interculturele vaardigheden, die ook toepasbaar zijn bij andere werkzaamheden in de jeugdhulpverlening.

De Nationale Jeugdzorg Prijzen zijn een initiatief van het Jeugd Innovatie Fonds en bestemd voor goed lopende projecten die als voorbeeld kunnen dienen voor andere instellingen in de jeugdzorg. De organisatie van de Nationale Jeugdzorg Prijzen is in handen van het Nederlands Jeugdinstituut. Meer informatie op www.jeugdzorg.nl/prijzen

Benelux werkt samen

De vijf ministers van Jeugdzaken van de Benelux hebben op 27 november jl. met het tekenen van ‘Memorandum of Understanding’ (MoU) een gezamenlijke langetermijnstrategie vastgesteld voor het jeugdbeleid in de landen en regio’s van de Benelux. De titel van de overeenkomst is ‘Gelijke rechten en kansen voor alle kinderen en jongeren’.

Voor België tekenden de ministers Pascal Smet namens de Vlaamse regering, Evelyne Huytebroeck namens de regering van de Franse Gemeenschap en Isabelle Weykmans voor de Duitstalige Gemeenschapsregering. Voor Luxemburg tekende Marie-Josée Jacobs en voor Nederland tekende minister Rouvoet. Bij het ondertekenen waren de voorzitters van de Jeugdraden van de drie landen aanwezig.

“Wij streven er in de Benelux naar om ervaringen en goede voorbeelden uit te wisselen en zodoende te komen tot een jeugdbeleid dat aantoonbaar werkt”, zei de minister Rouvoet. Minister Rouvoet is voorzitter van het Benelux-jeugdoverleg. De drie landen werken al geruime tijd samen op het gebied van jeugdzaken. Met het tekenen van het verdrag bevestigen ze dezelfde kijk te hebben op de voorwaarden voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Gezondheid, veiligheid, de mogelijkheid tot maatschappelijke betrokkenheid, het kunnen ontwikkelen van vaardigheden en maatschappelijk actief zijn, zijn essentiële voorwaarden.

Het ondertekende MoU vormt de basis voor het Benelux-jeugdactieplan voor de periode 2009-2012 en bevat concrete initiatieven. In Amsterdam zal in december een gemeenschappelijk seminar plaatsvinden met Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden om te komen tot betere kennis van de situatie van kinderen en jongeren in de maatschappij. Ook zal er gewerkt worden aan het verhogen van de participatie van jongeren in het beleid en de mobiliteit van de jeugd binnen de Benelux via o.a. stages en vrijwilligerswerk.

Met deze samenwerkingsovereenkomst streven de Benelux-landen er ook naar hun positie in onder meer in de Europese Unie te verstevigen. “Op het gebied van jeugd moet de Benelux de ambitie hebben een voortrekkersrol te vervullen in Europa en met name op het gebied van kinder- en jongerenparticipatie een standaard neerzetten die door andere EU-landen en in de Raad van Europa gevolgd kan worden.” aldus minister Rouvoet.

Gemeenten over het Centrum voor Jeugd en Gezin

Slechts 22% van de gemeenten ziet de invoering van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) als dé oplossing voor de huidige problemen in het jeugddomein, 41% heeft er geen vertrouwen in en 37% heeft hierover nog geen mening gevormd. Dit blijkt uit onderzoek van Deloitte onder 86 Nederlandse gemeenten waarbij werd gevraagd naar de stand van zaken van de inrichting van het CJG in hun gemeente.

‘Het gevaar bij de invoering van het CJG schuilt in het risico dat het alleen om de vorm zal gaan en niet om de inhoud. Vertrouwen van gemeenten in het CJG als oplossing voor de problemen op het gebied van jeugd is belangrijk. Maar de toegevoegde waarde van het CJG in de keten van jeugdzorg zal zich, indien goed ingevoerd, vanzelf gaan bewijzen’, aldus Adriaan Liefstinck, partner bij Deloitte binnen branchegroep Zorg. Van de ondervraagden zegt 84% inmiddels actief te zijn met de invoering van het CJG, slechts 16% heeft inmiddels een operationeel CJG. Ruim de helft (53%) heeft net de visie/beleidskaders ontwikkeld

Gedeelde visie belangrijk

Een van de prioriteiten voor een gemeente bij de inrichting van een CJG is het samenbrengen van verschillende partijen (zoals de GGD, consultatiebureaus, zorg- en adviesteams, Bureau Jeugdzorg etc.) in een netwerkorganisatie met als doel de communicatie en verbanden te verbeteren tussen de verschillende instanties die zich met jeugdzorg bezig houden. De ondervraagden verwachten met een aantal knelpunten te maken te krijgen. Zo denkt 61% dat het aansluiten van de diverse werkprocessen een probleem gaat vormen en een derde geeft aan dat de samenwerking tussen de verschillende partijen niet soepel gaat verlopen. Arie Elsenaar, partner bij Deloitte binnen branchegroep Lokaal Bestuur zegt; ‘Hier is het belangrijk om te beginnen bij het begin en te starten met de vraag ‘hoe willen wij in de gemeente zorg en ondersteuning bieden aan onze jeugdigen en gezinnen die aansluit

op de behoeften?’. Alleen als er een gedeelde visie door de gemeente en CJG-partners wordt geformuleerd is er een goed startpunt en kan de vertaalslag naar concrete afspraken en werkprocessen worden gemaakt. Wederzijdse betrokkenheid en vertrouwen tussen de CJG-partners, beginnend met een gezamenlijke visie en doelen, is een belangrijke succesfactor voor het CJG.’

Risico's bij invoering CJG

Veel gemeenten (30%) zijn bang dat het CJG een extra bestuurslaag gaat vormen. Eenzelfde aantal vreest dat het gebrek aan bereidheid tot operationele samenwerking van de diverse organisaties en de onduidelijkheid over de regierol een struikelblok zal zijn. ‘Deze risico's zijn op te vangen door een goed netwerkmodel te ontwikkelen waarin bouwstenen als strategie, sturing en werkprocessen goed en duidelijk beschreven worden. Het CJG zal als een spin in het web moeten gaan functioneren en dus een verbindende functie moeten hebben. Van een extra bestuurslaag is dan geen sprake meer’, aldus Liefstinck.

Tot slot laat het onderzoek zien dat veel gemeenten het voorgeschreven basismodel willen uitbreiden met meer schakels. Zo lijken scholen een belangrijke signaalfunctie te vervullen, 63% ziet bijvoorbeeld een rol voor leerplichtambtenaren en 58% voor kinderopvang. Ook is er een sterke voorkeur voor het toevoegen van de schakel zorg en welzijn aan het basismodel, vooral het jeugd maatschappelijk werk (78%) en jongerenwerk (75%) scoren hoog als gewenste toevoegingen bij het CJG. Elsenaar zegt; ‘Het is mooi dat de gemeenten een uitgebreid takenpakket zien voor het CJG. Echter, het inrichten en werkend krijgen van een CJG is een behoorlijke klus. Begin dan ook met het basismodel en breidt dat in de toekomst verder uit.’

Het onderzoek ‘Samenwerken in het Centrum voor Jeugd en Gezin’ vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Verbeteringen justitiële jeugdinrichtingen

Er zijn duidelijke vorderingen gemaakt met de uitvoering van de verbetermaatregelen in de justitiële jeugdinrichtingen. Deze vorderingen leiden ertoe dat in 2011 het merendeel van de inrichtingen een goed kwaliteitsniveau zal bereiken. Dit schrijft staatssecretaris van Justitie Albayrak vandaag in de voortgangsrapportage 'Kwaliteitsverbetering Justitiële Jeugdinrichtingen' aan de Tweede Kamer.

In de voortgangsrapportage wordt ingegaan op de verbetermaatregelen die in gang zijn gezet na het verschijnen van de rapportages van de gezamenlijke Inspecties en de Algemene Rekenkamer in 2007. Alle justitiële jeugdinrichtingen zijn inmiddels gestart met de basismethodiek YOUTURN. Dit bevordert een eenduidige aanpak van de jongere. Alle uitvoerende medewerkers van de justitiële jeugdinrichtingen zullen begin 2010 getraind zijn om te kunnen werken met deze methodiek. Ook ouders en school worden nauw betrokken. Binnen 24 uur vindt een eerste psychiatrische screening plaats, waardoor een betere behandeling kan plaatsvinden. Daarnaast worden (voorlopig) erkende gedragsinterventies ingezet, die dit jaar al ruim 400 keer worden toegepast. De snelle en volledige invoering van de netwerk- en trajectberaden zorgt ervoor dat alle jeugdigen die in de justitiële jeugdinrichting terecht komen, passende nazorg krijgen als ze de jeugdinrichting weer verlaten. Elke jeugdige wordt met behulp van een trajectplan zo goed mogelijk voorbereid op zijn terugkeer in de samenleving. Zo wordt voorkomen dat hij opnieuw terugvalt in criminaliteit.

Inmiddels hebben de gezamenlijke Inspecties hertoetsen in een aantal justitiële jeugdinrichtingen uitgevoerd. Van de vier inrichtingen die eerder nog een matig veiligheidsrisico scoorden, hebben drie inrichtingen inmiddels de hoogst mogelijke score (laag risico) bereikt. Geen van de inrichtingen staat meer onder verscherpt toezicht.

Op dit moment is er sprake van een teruglopende

behoefte aan capaciteit voor strafrechtelijke jeugdigen. In de komende maanden buigt de staatssecretaris zich over de achtergronden van de daling en de daaraan te verbinden consequenties. Zij verwacht begin 2010 met nadere maatregelen te komen.

De voortgangsrapportage over de verbetermaatregelen in de justitiële jeugdinrichtingen en de brief hierover aan de Tweede Kamer vindt u op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

De rechtspositie in de gesloten jeugdzorg

De Inspectie jeugdzorg heeft in de eerste helft van 2009 onderzoek gedaan naar de rechtspositie van jongeren in de gesloten jeugdzorg. Het betreft stap 1 van het stapsgewijze toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. Nog niet alle instellingen voor gesloten jeugdzorg zijn onderzocht.

De inspectie publiceert een tussenbericht over de huidige stand van zaken.

- Tijdens de onderzoeken is de inspectie opgevallen dat er tussen de instellingen grote verschillen in zorg zijn. Deze kunnen gevolgen hebben voor het leefklimaat, de bewegingsvrijheid, de behandeling en de ontwikkelingsmogelijkheden van de jongeren.
- Het maakt op dit moment een groot verschil in welke instelling voor gesloten jeugdzorg een jongere terecht komt. De sector is niet eenduidig bij maatregelen die de vrijheid aantasten; de vrijheidsbeperking van jongeren binnen de gesloten jeugdzorg is zeer divers.
- De aansluiting met GGz is problematisch. Jongeren die in de gesloten jeugdzorg worden opgenomen hebben meestal al een uitgebreid hulpverleningstraject achter de rug. De gesloten jeugdzorg is de laatste mogelijkheid voor behandeling van jongeren met zeer zware gedragsmatige problemen. Voor psychiatrische

problematiek is de jeugd-GGz geïndiceerd, maar bepaalde groepen worden door de GGz te problematisch geacht, vanwege de zware gedragsproblemen.

- De doorstroming na de gesloten jeugdzorg verloopt moeizaam. Dit speelt bij jeugdzorg, maar ook LVG en GGz-zorg. Bij sommige instellingen duurt de behandeling ongeveer twee jaar, maar er is ook een instelling die veel jongeren na zes maanden al kan laten doorstromen. Ook op dit onderwerp is meer eenduidigheid noodzakelijk.
- Wel is gebleken dat de gesloten jeugdzorg lerend is. De sector toont zich bewust van de noodzaak tot grotere eenduidigheid maar geeft aan hiervoor tijd nodig te hebben.

De Inspectie heeft bij negen instellingen voor gesloten jeugdzorg de eerste fase van het toezicht afgerond. Bij drie instellingen vindt het toezicht in het najaar van 2009 plaats en bij één instelling in het voorjaar van 2010. Het oordeel van de inspectie is dat vijf van de negen instellingen in voldoende mate aan de verwachting van de inspectie voldoen. De overige vier instellingen voldoen nog in onvoldoende mate aan de verwachting. Bij deze laatste vier instellingen voert de inspectie eind 2009 en in de eerste helft van 2010 vervolgtoezicht uit. De tweede stap, die in 2010 plaatsvindt betreft het toetsen van de thema's behandel- en opvoedplanning, opvoeding en personeel. De derde stap in 2012 betreft het onderzoek naar de thema's behandeling, dagprogramma en ketensamenwerking.

Wettelijke erkenning voor beroepskracht jeugdzorg

De beroepen jeugdzorgwerker en gedragswetenschapper in de jeugdzorg worden wettelijk erkend via een register. Dat schrijft minister André Rouvoet voor Jeugd en Gezin op 25 november in een brief aan de Tweede Kamer, waarmee hij instemt met het voorstel van de Stuurgroep actieplan professionalisering jeugdzorg.

Binnen het actieplan zijn minimale vereisten vastgesteld waaraan afgestudeerde jeugdzorgwerkers en gedragswetenschappers moeten voldoen. Beroepskrachten zijn verplicht zich te laten na- en bijscholen om hun registratie te behouden.

Naast de verplichte scholing wordt ook een tuchtrecht ingesteld. Het tuchtrecht maakt het aan de ene kant mogelijk handelen van beroepskrachten door de eigen beroepsvereniging te laten toetsen. Het tuchtrechtcollege kan falende beroepskrachten uit het register verwijderen. De wettelijke erkenning en het tuchtrecht gelden voor alle beroepskrachten in de provinciaal gefinancierde, gesloten en justitiële jeugdzorg. De minister zegt te zullen onderzoeken of professionals die als hulpverleners werkzaam zijn bij een Centrum voor Jeugd en Gezin in de registratie en het tuchtrecht kunnen worden meegenomen.

Registratie

De registratie van professionals in de jeugdzorg wordt ondergebracht in drie beroepenregisters. Voor gedragswetenschappers zal worden aangesloten bij bestaande kaders, omdat psychologen en orthopedagogen een goed afgebakend beroepsdomein hebben. Voor hbo-professionals in de jeugdzorg wordt aangesloten bij bestaande beroepsverenigingen. Dat zijn de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werkers, de beroepsvereniging voor HBO-SPW Phorza en de Stichting Beroepenregister van Agogisch en Maatschappelijk Werkers. Tuchtrecht in de jeugdzorg zal worden ontwikkeld door een College van Toezicht en Beroep. De minister voor Jeugd en Gezin bekijkt of de registratie kan worden verbreed met professionals binnen Centra voor Jeugd en Gezin.

Levenslangleren

Een professional in de jeugdzorg zal zijn leven lang moeten leren om zijn registratie te behouden. Dit wordt gerealiseerd door de introductie van een vijfjaarlijkse herregistratie. Een databank met geaccrediteerde nascholingen is in ontwikkeling. Volgens de minister voor Jeugd en Gezin is er echter meer nodig. Zo dient er overeenstemming te komen over welke meest bewezen effectieve methoden in welke gevallen moeten worden toegepast. Met het programma 'Zorg voor Jeugd' wordt onderzoek gedaan naar de effectiviteit van behandelmethoden.

In zijn brief gaat minister Rouvoet inhoudelijk in op het voorstel van de Stuurgroep; u vindt deze brief op www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin.

Bron: Ministerie voor Jeugd en Gezin

Eerste jeugdinterventie erkend op niveau II

Met de erkenning van de Moeder-baby interventie (MBI) door de Erkeningscommissie Interventies, zijn twee mijlpalen bereikt. De Moeder-baby interventie is de eerste jeugdinterventie, die erkend is als 'Waarschijnlijk effectief'. Daarnaast is het de 100ste jeugdinterventie, die is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut.

Moeder-baby interventie

De preventieve Moeder-baby interventie is ontwikkeld voor moeders met depressie en hun baby. De interventie helpt moeders om stapsgewijs de kwaliteit van de interactie met hun baby te verbeteren. Het doel is te voorkomen dat het kind op latere leeftijd zelf psychosociale problemen ontwikkelt. De Moeder-baby interventie is ontwikkeld door Dimence. Dimence is een grote aanbieder van geestelijke gezondheidszorg in de provincie Overijssel.

Erkenning

De Erkeningscommissie Interventies beoordeelt de kwaliteit en effectiviteit van interventies op het gebied van jeugd(gezondheids)zorg, jeugdwelzijn, gezondheidsbevordering en preventie. Dit gebeurt aan de hand van vastgestelde criteria. Afhankelijk van de criteria waaraan een interventie voldoet, krijgt deze het oordeel 'Theoretisch goed onderbouwd', 'Waarschijnlijk effectief' of 'Bewezen effectief'. De oordelen volgen een getrappt systeem: voor erkenning op een hoger niveau, moet de interventie ook voldoen aan de criteria van de niveaus daaronder. Erkende interventies worden onder meer

gepubliceerd in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut. De Erkeningscommissie Interventies gaf nog niet eerder aan een jeugdinterventie een erkenning af op het tweede niveau, 'Waarschijnlijk effectief'.

Effectieve jeugdzorg

De beoordeling van jeugdinterventies op effectiviteit maakt deel uit van een breder traject om de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening in de jeugdsector te bevorderen. Door erkende interventies publiek toegankelijk te maken via de website www.nji.nl/jeugdinterventies kunnen professionals hun zorgaanbod verbeteren. Het Nederlands Jeugdinstituut biedt ook andere bouwstenen om te werken aan effectiviteit, zoals overzichten van werkzame principes, handreikingen voor en ondersteuning bij methodieontwikkeling, effectonderzoek en professionalisering.

Kinderbijslag opgeschort als ouders niet meewerken

Ouders die zich niets aantrekken van de schriftelijke aanwijzing(en) van een gezinsvoogd terwijl hun kind onder toezicht is gesteld, lopen de kans dat de kinderbijslag voor maximaal 1 jaar wordt opgeschort. Dit staat in een voorstel van minister Hirsch Ballin van Justitie en minister Rouvoet voor Jeugd en Gezin waarmee de ministerraad vandaag heeft ingestemd.

De mogelijkheid om de kinderbijslag op te schorten wordt toegevoegd aan een wetsvoorstel over herziening van kinderbeschermingsmaatregelen dat in juli van dit jaar bij de Tweede Kamer is ingediend. Daarin staat dat ouders de schriftelijke aanwijzing(en) van een gezinsvoogd over verzorging en opvoeding van hun kind moeten opvolgen als het onder toezicht is gesteld.

Een van de redenen dat de schriftelijke aanwijzing in de praktijk weinig wordt gebruikt is dat het moeilijk is nakoming hiervan af te dwingen. Daarom introduceert

het kabinet een nieuw instrument - naast de dwangsom en in uiterste gevallen de gijzeling - om ouders aan te sporen de aanwijzing(en) wel op te volgen. De opschorting is niet alleen een stok achter de deur, maar ook een positieve prikkel omdat de kinderbijslag na medewerking van de ouders alsnog volledig wordt uitgekeerd.

De voorgestelde procedure is als volgt. Gelijktijdig met het verzoek aan de kinderrechter om een schriftelijke aanwijzing(en) van de gezinsvoogd te bekrachtigen, kan het bureau jeugdzorg de kinderrechter vragen om een machtiging, waarmee het de Sociale verzekeringsbank (SVB) kan verzoeken de betaling van kinderbijslag uit te stellen als ouders weigeren mee te werken.

Hulp aan 18plussers schiet te kort

De hulpverlening aan jongeren tussen 18 en 23 jaar schiet te kort. Dat blijkt uit onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut naar knelpunten in de overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg. Er is te weinig laagdrempelige hulpverlening zoals kamertraining, hulp bij financiën en bij het vinden van werk. Wie er verantwoordelijk is voor de hulpverlening aan deze jongeren is niet altijd duidelijk, de zorg is niet altijd voldoende op jongere cliënten afgestemd en de instanties voor jeugd- en volwassenenzorg werken niet goed samen. Ook kunnen jongeren alleen op vrijwillige basis geholpen worden waardoor veel jongeren afhaken.

De onderzoekers pleiten voor een zorgplicht voor zorginstellingen, waardoor de 18- plussers recht krijgen op begeleiding naar volwassenheid. Een instelling blijft dan verantwoordelijk voor een jongere totdat die volledig is overgedragen aan een instelling voor volwassenen.

Minister André Rouvoet pleit –in zijn brief aan de Tweede Kamer over deze kwestie- voor het maximaal gebruik van het recht op jeugdzorg tot het 23e jaar (voorzover de zorg voor het 18e jaar is gestart en er bij de jeugdige nog sprake is van ernstige opvoed- en opgroei problemen). Verder gaat hij aandringen op een gezamenlijke aanpak van de knelpunten bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg. Internationale verdragen stellen zeer strenge eisen aan een wettelijke verplichting aan personen boven de 18 jaar om hulp te aanvaarden. Rouvoet ziet hierin dan ook geen oplossing. Wel wil hij onder meer laten bezien of jongeren via ‘dranggesprekken’ te bewegen zijn om vrijwillig hulpverlening te aanvaarden. In Rotterdam worden momenteel de mogelijkheden hiertoe verkend.

De aanbeveling van de onderzoekers om jeugdzorg ook na het 18e levensjaar te kunnen laten aanvangen, neemt Rouvoet mee in het kabinetsstandpunt over de toekomst van de zorg voor jeugd. Dit kabinetsstandpunt stuurt hij – na evaluatie van het huidige stelsel – begin 2010 naar de Tweede Kamer.

Op de website www.jeugdzorginlimburg.nl > Infobulletin vindt u het onderzoeksrapport van het Verwey-Jonker Instituut “(Jeugd)zorg houdt niet op bij 18 jaar”. Ook vindt u er de uitgebreide brief van minister Rouvoet aan de Tweede Kamer.

Nodig: structurele investeringen in jongerenwerk

Het jongerenwerk is de laatste jaren met bijna 50% gegroeid. Die groei zit ‘helaas vooral in het aandeel tijdelijke projecten’. Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (W&MD). **Achterstandsjongeren echt helpen kan door structureel jongerenwerk. Gemeenten verwachten van jongerenwerk echter voornamelijk overlastbestrijding om escalatie te voorkomen. Uit het onderzoek blijkt dat er duizend fulltime extra**

jongerenwerkers nodig zijn voor die (overbelaste) jongeren die van huis uit te weinig mee krijgen.

Doelgroep: laaggeschoold

De doelgroep van jongerenwerk bestaat grotendeels uit laaggeschoolde jongeren met vmbo- en mbo-achtergrond. Bijna 60% van het jongerenwerk bereikt voornamelijk autochtone jongeren, bijna 20% hoofdzakelijk allochtone jongeren, de rest is gemengd. Van de allochtonen maken met name Marokkaanse en Antilliaanse jongeren relatief veel gebruik van jongerenwerk. Gemiddeld werkt er 1 jongerenwerker met 78 jongeren, en 1 kinderwerker op 115 kinderen. Gezien de vraag en omvang van de doelgroep zouden er nog duizend fulltimers bij moeten komen.

Risicjongeren

Driekwart van het jongerenwerk werkt met een doelgroep die valt onder de classificatie risicjongeren. Het gaat om jongeren die (risico's op) problemen thuis, op school, met werk of gedragsproblemen hebben. Jongerenwerkers zijn de enigen die makkelijk contact kunnen leggen met deze doelgroep. En er moeten betere afspraken worden vastgelegd over de verhouding met de politie. 40% vindt de werkverhouding met de politie moeizaam. Professioneel jeugd- en jongerenwerk moet worden erkend als een waardevolle preventieve voorziening voor met name kinderen en jongeren uit laaggeschoolde milieus.

Steeds vaker projecten

Johan Brongers, vice-voorzitter MOgroep W&MD: "Het is verontrustend dat gemeenten steeds minder geld steken in structureel jeugd- en jongerenwerk, en meer in 'brandjes blussen' en overlastbestrijding. De verhouding structureel - tijdelijk is verschoven van 78%:22% naar 65%:35%. Het getuigt van kortzichtigheid om jongerenwerkers steeds vaker projectmatig 'tegen de overlast en voor veiligheid' in te willen zetten. Dat is scoren op korte termijn. Het jongerenwerk heeft een veel bredere taak. Door de dagelijkse aanwezigheid in de buurt legt het jongerenwerk de basis voor succesvolle preventie. Contact onderhouden en vertrouwen opbouwen kost tijd en is essentieel voor goed jeugd- en jongerenwerk in een wijk. Preventie via jeugd- en

jongerenwerk is van nog groter belang nu de jeugdzorg als te duur ervaren wordt." Besparing: 1 jongere een heel jaar via het jongerenwerk begeleiden kost evenveel als twee dagen jeugdgevangenis voor 1 jongere.

Grotere kloof haves en have-nots

Recent onderzoek van Motivaction geeft aan dat 41% van de jeugd niet zelfredzaam is. Deze groep heeft moeite met de complexiteit van de samenleving en vraagt eigenlijk om veel meer sturing. Het betreft voornamelijk de laagopgeleide groep jongeren die kwetsbaarder is. De kloof tussen hen en de succesvolle jeugd groeit. Die 41% kinderen en jongeren vormen de potentiële doelgroep van het jeugd- en jongerenwerk. Ook zij hebben het recht om veilig en prettig op te kunnen groeien.

Jongerenwerk voorkomt uitval

Jongerenwerk richt zich op de 20% jongeren die thuis niet voldoende ondersteund en opgevoed wordt, en helpt hen bij het opgroeien, sporten, huiswerk doen. Deze vorm van welzijnswerk zit in de buurten, signaleert en kent deze gezinnen. Gemeenten die hun jeugd serieus nemen horen goed structureel jongerenwerk te hebben. Met bijbehorende respectabele accommodaties, want uit het onderzoek blijkt dat 40% daarvan slecht is. Dat vraagt om een grotere investering in het jongerenwerk. Coaching om schooluitval (en maatschappij uitval) te voorkomen vormt een steeds belangrijker deel van het takenpakket van jongerenwerkers. Jongerenwerkers signaleren en zitten in scholen, ZAT's, veiligheidshuizen. Ze coördineren, verwijzen door en werken samen met politie, gemeente, maatschappelijk werk, schuldhulp. Een maatschappelijke uitvaller kost de gemeenschap 1,8 miljoen euro.

Het rapport "De staat van professioneel jeugd- en jongerenwerk in Nederland anno 2009" is verkrijgbaar bij de MOgroep (zie: www.mogroep.nl > welzijn en maatschappelijke dienstverlening > publicaties).

Jongerenwerk in cijfers

- Er zijn nu 3870 jeugd- en jongerenwerkers verdeeld over grofweg 2650 fte.
- Er zijn bijna 4 miljoen kinderen en jongeren van 4-23 in Nederland.
- Op de totale Nederlandse jeugd is in Nederland 1 fulltime jongerenwerker beschikbaar voor 570 jongeren, en 1 jeugdwerker op 2750 kinderen.
- Gemiddeld bereikt 1 fulltime jongerenwerker nu 78 jongeren, en 1 kinderwerker 115 kinderen.
- Samen bereiken ze nu 162.000 jongeren en 67.500 kinderen (tussen de 4-18/23).
- Er is behoefte aan 1000 extra fulltime professionals.
- Gemeenten zetten steeds meer in op tijdelijke projecten. De structurele voorziening is afgenomen van 75% naar 65%.
- Politie en gemeente zijn de belangrijkste samenwerkingspartner van het jongerenwerk.
- Jongerenwerkers doen minder uitvoerend werk (was 90% van de werkzaamheden) en meer coördinerend werk: nu 75%.
- 40% van de 1135 accommodaties is slecht onderhouden te klein of geeft overlast.
- Vacatures zijn lastig te vervullen: het aanbod goed opgeleide en ervaren werkers is krap.
- Driekwart van de jeugd- en jongerenwerklocaties is meer dan 3 dagdelen per week open, 's middags en 's avonds. In het weekend is bijna alles dicht. Dat wordt als probleem ervaren. Oorzaak: te weinig geld voor formatieplaatsen, veel parttimebaantjes. Jeugd- en jongerenwerkers zelf zijn altijd mobiel bereikbaar.
- 343.000 kinderen groeien op in gezinnen onder de armoedegrens.
- Op 1 januari 2008 groeiden er 710.359 kinderen op in een eenoudergezin.

- Het percentage allochtone jeugd in een éénoudergezin steeg met 54%.
- De vraag naar opvoedondersteuning stijgt.
- 107.200 kinderen en jongeren tussen de 0 en 17 jaar wordt jaarlijks mishandeld.
- 48.800 jongeren stopten in 2008 met hun opleiding.
- Er zijn 6000 zwerfjongeren.

Opvang luidt noodklok over zwerfjongeren

De Federatie Opvang luidt de noodklok over het aantal minderjarige zwerfjongeren in Nederland.

Volgens cijfers van de koepelorganisatie voor daklozenopvang is het aantal het afgelopen jaar met zeker enkele honderden toegenomen.

Directeur Ineke Smidt heeft woensdag een bericht daarover in het Nederlands Dagblad bevestigd.

In totaal telt Nederland nu zeker zesduizend zwerfjongeren. De toeloop is zo groot dat opvangcentra wachtlijsten moeten hanteren. Maar hoeveel tieners er daadwerkelijk op straat leven, is niet bekend. 'Dit zijn alleen de zwerfjongeren die zich bij ons hebben gemeld', legt ze uit. 'Dit is het topje van de ijsberg.' Minister André Rouvoet (Jeugd en Gezin) heeft eerder dit jaar toegezegd een plan van aanpak voor de zwerfjongeren te gaan maken. De federatie signaleert nog weinig voortvarendheid bij de bewindsman.

Zwanger

Volgens Smidt is er niet één oorzaak te noemen waardoor het aantal zwerfjongeren toeneemt. 'Het is een maatschappelijke trend die wordt gevoed door diverse aspecten', legt ze uit. Tieners worden uit huis gezet als ze zwanger raken, omdat ze onhandelbaar zijn of omdat ze zich niet wensen te voegen naar het ouderlijk gezag. Ook kiezen tieners er de laatste jaren zelf sneller voor alleen te gaan wonen en bekijken ze zich op de consequenties die dat heeft.

Vangnet

De meeste jongeren die de Federatie Opvang registreert, hebben al aan jaar lang gezworven en een beroep gedaan op familieleden of vrienden. 'Het sociale vangnet voor die groep functioneert in zijn geheel niet', constateert Smidt. Zij beklemtoont dat de zwerfjongeren niet van één etnische achtergrond zijn. 'Dit overkomt tieners van alle afkomsten.'

Bron: ANP

Groei van crimineel gedrag jongeren ten einde

Voor het eerst sinds jaren is de jeugdcriminaliteit gedaald. Vorig jaar kwamen 117.800 jongeren tussen 12 en 18 jaar in aanraking met politie of justitie, 800 minder dan een jaar eerder. Hun aandeel op het totaal van de 12- tot 18-jarigen lag vorig jaar op 4,6 procent, net als in 2007. Sinds begin deze eeuw, toen de jeugdcriminaliteit nog 3 procent bedroeg, was jaarlijks sprake van een toename. Dat blijkt uit de Landelijke Jeugdmonitor 2009 die 30 november 2009 in Den Haag is gepresenteerd.

De opstellers van het Centraal Bureau voor de Statistiek spreken van een „lichte kentering”. Het aantal doorverwijzingen naar Bureau Halt nam vorig jaar met 8 procent af. Halt legt alternatieve straffen op aan jongeren die lichte vergrijpen hebben gepleegd. Ook het OM deed minder zaken af tegen jongeren. Het aantal daalde vorig jaar met 300 zaken tot 24.000. Het aantal zaken tegen minderjarigen dat voor de rechter kwam, is in 2008 wel toegenomen: met bijna 5 procent. Zaken bij de rechter zijn meestal zwaarder dan zaken die het OM afdoet.

Meisjes

Opmerkelijk is dat het aandeel van meisjes bij zowel Halt, als in de zaken bij OM en rechter langzaam toeneemt. Een kwart van de jongeren bij Halt waren meisjes. Bij OM en rechter ging het om respectievelijk 20 en 15 procent. Minder jongeren (tussen 15 en 25

jaar) werden slachtoffer van een delict. Hun aandeel bedroeg vorig jaar 39 procent, tegenover 42 procent in 2006. Jongeren voelen zich ook iets veiliger. In 2006 zei 29 procent zich onveilig te voelen, vorig jaar 23 procent.

Één ouder

Uit de jeugdmonitor blijkt dat steeds meer kinderen opgroeien in een huishouden met één ouder. Niet alleen het aantal echtscheidingen nam toe, ook het aandeel van echtscheidingen waarbij kinderen zijn betrokken. Halverwege de jaren 90 was bij 45 procent van de ontbonden huwelijken sprake van kinderen, in 2008 ging het om 56 procent.

Bron: nieuwsflits BMC

Deskundigheid

Alcoholmisbruik onder jongeren

Datum: 20 januari 2010

Plaats: Driebergen

Alcoholmisbruik komt onder steeds meer jonge pubers voor. Vechtpartijen, grensoverschrijdend gedrag en comazuipen zijn geen uitzonderingen meer.

Weet u wat er gedaan kan worden aan preventie, signalering, behandeling en nazorg voor jongeren? En hoe ondersteunt u ouders bij het signaleren en aanpakken van alcoholmisbruik door hun kind?

Medilex organiseert de studiebijeenkomst 'Verzopen toekomst? Alcoholmisbruik onder jongeren'.

Verkrijg meer inzicht in het bieden van hulp aan jongeren met een alcoholprobleem en hun omgeving. Met dit programma kunt u de volgende dag aan de slag binnen uw organisatie!

Deze bijeenkomst wordt geaccrediteerd voor jeugd- en kinderartsen, maatschappelijk werkers, orthopedagogen en jeugd- kinder psychologen / psychiaters.

U kunt zich inschrijven voor het plenaire ochtendgedeelte en desgewenst een keuze maken uit de interactieve verdiepingssessies.

Ga voor meer informatie en inschrijving naar www.medilex.nl

Websites

Diversiteit in opvoeden en opgroeien

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft een online dossier gepubliceerd over diversiteit in opvoeden en opvoeden. Het dossier bevat informatie over preventieve ontwikkelingsstimulering van migranten jeugd en het voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen met opvoeden en opvoeden.

Onderwerpen die het dossier behandelt zijn de invloed van migratie op opgroeien en opvoeden, veel voorkomende problemen bij migrantengroepen, wat wel en niet werkt bij migranten jeugd, de toepasbaarheid en effectiviteit van instrumenten en interventies voor migrantengroepen.

Het dossier Diversiteit in opvoeden en opvoeden is een dossier in ontwikkeling. Veel kennis uit het dossier is voortgekomen uit het programma Diversiteit in het Jeugdbeleid van ZonMw. Nieuwe kennis die dat programma oplevert, wordt in het dossier opgenomen.

Bron: Nederlands Jeugdinstituut

Colofon

Uitgever

Infobulletin is een uitgave van het Service.jz in Limburg.

In het Infobulletin worden de regionale, provinciale en landelijke wetenswaardigheden die voor de jeugdzorg op dat moment van belang zijn gepubliceerd.

Re(d)actie adres :

Jo Hansenstraat 2
6041 GG Roermond

Telefoon : 0475 35 17 00

Telefax : 0475 35 17 01

Email : mail@servicepuntjz.nl

www.jeugdzorginlimburg.nl

Abonnement

Voor kopieer- en verzendkosten wordt € 26,= per jaar gerekend.

Een abonnement wordt automatisch verlengd, tenzij schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar is opgezegd.

Oplage

300

**Namens het hele team
wensen wij u**

fijne feestdagen

en een inspirerend 2010

Inhoudsopgave :

Het Infobulletin gaat digitaal	1
Provinciaal Nieuws	2
Wachlijsten verder gedaald	2
7,3 miljoen minder in 2011	3
Bezuiniging Bureau Jeugdzorg?	3
Leerstoel jeugdzorg Limburg	5
Coördinatoren Eigen Kracht gezocht	6
Leren, werken en wonen op één plek	6
Limburgse jeugdzorg in de pers	7
Landelijk Nieuws	9
Financieel kader jeugdzorg	9
Afsprakenkader: eerstelijns	10
Afsprakenkader: tweedelijns	10
Afsprakenkader: nazorg	11
Jeugdzorg wil werk maken van richtlijnontwikkeling	12
Samenleving verwaarloost de jeugd	12
Jeugdzorgprijzen versterken positie migrantenjeugd	13
Benelux werkt samen	14
Gemeenten over het Centrum voor Jeugd en Gezin	15
Verbeteringen justitiële jeugdinrichtingen	16
De rechtspositie in de gesloten jeugdzorg	16
Wettelijke erkenning voor beroepskracht jeugdzorg	17
Eerste jeugdinterventie erkend op niveau II	18
Kinderbijslag opgeschort ouders niet meewerken	18
Hulp aan 18plussers schiet te kort	19
Nodig: structurele investeringen in jongerenwerk	19
Opvang luidt noodklok over zwerfjongeren	21
Groei van crimineel gedrag jongeren ten einde	22
Deskundigheid	23
Alcoholmisbruik onder jongeren	23
Websites	23
Diversiteit in opvoeden en opgroeien	23